УДК 378.011.3-051:62]:378.147.091.33-027.22

DOI: 10.31470/2518-7600-2019-6/2-28-43

ORGANIZATION OF PEDAGOGICAL PRACTICE AND HER A ROLE IS IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF TEACHERS OF LABOR STUDIES

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ТА ЇЇ РОЛЬ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Юлія Великдан,
Старший викладач кафедри
теорії та методики
технологічної освіти та
комп'ютерної графіки
jucilenda@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7005-2602>
ID: D-3084-2019
ДВНЗ «Переяслав-
Хмельницький
державний педагогічний
університет
імені Григорія Сковороди»,
вул. Сухомлинського, 30,
м. Переяслав-Хмельницький,
Київська обл., Україна, 08401

Yuliia Velykdan,
Senior lecturer in the theory
and theory department
techniques of technological
education and computer
graphics
jucilenda@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7005-2602>
ID: D-3084-2019
Pereiaslav-Khmelnytskyi
Hryhorii Skovoroda State
Pedagogical University, 30,
Sukhomlynsky Str.,
Pereiaslav-Khmelnytskyi,
Kyiv region, Ukraine, 08401

ABSTRACT

The article analyzes the basic organizational, methodological and educational foundations of pedagogical practice in higher education at the present time in the system of professional development of the future teacher of labor training.

It is noted that the effective implementation of the practice depends on the proper level of organization of practice and the performance of all tasks student ZVO. It is proved that pedagogical practice is the main indicator of the student's readiness for future professional activity. Describes the main sections of the programme

of pedagogical practice for students who have chosen their future profession – the teacher of labor training (for example, bachelor of SHEI «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University» specialty 014 Secondary education (labor training and technology)).

The basic concepts of practice, such as «pedagogical skills», «pedagogical competence» and «pedagogical practice» are covered.

Professional training of the future teacher should be aimed at the formation of skills to learn independently, self-improvement, because it is expected from the professionalism of work, and responsible creative attitude to their work. It is in the process of practice that contradictions between the available and the necessary stock of knowledge are revealed, which is the driving factor of continuous self-education. So, pedagogical practice is an important socio-psychological condition and means of professional and practical training of graduates of higher educational institutions. The organization of pedagogical practice at all its stages should be aimed at fulfilling the state requirements of training according to the specialty and qualification, which turns out: continuity, sequence of mastering by students of professional activity in accordance with the program of practice, logical relationship and combination of theoretical and practical training, continuity of all stages of practice.

It is concluded that the pedagogical practice makes it possible to form the student's professional skills, skills to make independent decisions in a particular area of work in real conditions by performing various duties, to develop creative abilities and pedagogical thinking.

After teaching practice, high-school student approaching the teaching activities of the master of pedagogy, which is manifested in the everyday care of students, their level of knowledge and education of the best features of the citizen of Ukraine.

Key words: *pedagogical practice, labor training, professional competence, preparation of students to labor activity, student-trainee.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах освіта бере на себе відповідальність за виховання підростаючого

покоління, формування особистості та підготовку кваліфікованих кадрів для всіх сфер життєдіяльності. Не дивлячись на постійні реформи в освітній, політичній, економічній сфері країни, підготовка якісно нового типу педагога сучасної школи здатного реалізовувати окреслені завдання, швидко адаптуватися до вимог, потреб та змін сучасної освіти – є, була і буде актуальною проблемою підготовки майбутніх вчителів для їх подальшої успішної професійно-педагогічної діяльності.

У системі фахової підготовки майбутнього вчителя особливе місце займає педагогічна практика, основою якої є надбання майбутнім вчителем початкового професійного досвіду самостійної трудової діяльності в оптимально наближених до роботи за фахом умовах, розвиток педагогічного та творчого мислення для набуття професійної компетентності педагога.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання практичної підготовки майбутнього фахівця завжди поставало поряд із питанням розвитку української педагогічної школи. Значний внесок у розробку проблем підготовки вчителя здійснив великий педагог К.Ушинський, який відзначав необхідність усебічного розвитку вчителя, оволодіння ним педагогічною теорією, розвиток творчого мислення та стверджував про необхідність єдності педагогічної теорії та педагогічної практики в підготовці вчителів (Ушинський, 1974). На думку К. Ушинського, тільки особистість може впливати на розвиток особистості, тільки характером можна формувати характер.

Гончаренко С. У. розглядає педагогічну практику, як обов'язкову складову навчального процесу педагогічних інститутів, університетів, педагогічних училищ, інститутів удосконалення вчителів, інститутів післядипломної педагогічної освіти, яка передбачає професійну підготовку педагогічних кадрів і підвищення їх кваліфікації. У навчальному плані на педагогічну практику відводиться час з урахуванням специфіки навчального закладу (Гончаренко, 1997).

Проблеми вдосконаленню педагогічної практики та професійної підготовки майбутніх вчителів висвітлювалися у працях відомих педагогів: Л. Хомич (Хомич, 1999) О. Лук'янченко, (Лук'янченко, 2004) В. Сидоренко, (Сидоренко, 2004) Д. Тхоржевський (Тхоржевський, 2000) та ін..

Мета статті – полягає у розкритті питання змісту педагогічної практики в системі фахової підготовки майбутнього вчителя трудового навчання вищого навчального закладу.

Виклад основного матеріалу. Головне завдання вищої школи – професійна підготовка студентів, формування фахівців із вищою освітою, здатних до творчості, прийняття оптимальних рішень, таких, що володіють навичками самоосвіти й самовиховання, вміють узгоджувати свої дії з діями інших учасників спільної діяльності.

Щоб відповідати сучасним вимогам, педагог має прагнути стати майстром своєї справи, досягти вершин педагогічної майстерності яка є характеристикою високого рівня педагогічної діяльності. Критеріями педагогічної майстерності педагога виступають такі ознаки його діяльності: гуманність, науковість, педагогічна доцільність, оптимальний характер, результативність, демократичність, та творчість (оригінальність).

Один із напрямків формування педагогічної майстерності майбутніх вчителів в умовах вищої школи є педагогічна практика.

Метою практики, за поглядами Ю. Зіньковського, є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних знань первинних професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, а також закріплення впевненості у правильному виборі професії (Енциклопедія освіти, 2008:704). Вчений підкреслює те, що для досягнення поставленої мети практика має носити безперервний та послідовний характер

Як визначає Н. Казакова «педагогічна практика наближає студентів до реальних умов професійної діяльності, допомагає побудувати власну траєкторію професійного розвитку, готує до варіативної поведінки в педагогічній діяльності» (Козакова, 2004:65). Здійснюючи самостійно педагогічну діяльність – проводячи уроки, майбутні вчителі апробують здатність до виконання функцій учителя (навчальної, розвиваючої, виховної). А тому «студент, майбутній вчитель, повинен вміти вивчати, узагальнювати та впроваджувати в навчальний процес школи сучасні досягнення науки й техніки, знати і усвідомлювати те, що вчитель трудового навчання повинен мати високий рівень професійної підготовки, досконало володіти своєю спеціальністю» (Сидоренко, 2004).

Більш того педагогічна практика є важливою ланкою професійного самовизначення особистості. Саме під час практики для студента стає зрозумілим правильність вибору професії, бо вона стала об'єктом практичної перевірки. М. Прокоф'єва педагогічну практику визначає як ідентифікацію студента з новою соціальною роллю майбутнього вчителя-практиканта і, як наслідок, зрушенням у його «Я-концепції», трансформацією уявлень про себе, коригуванням самооцінювання і самоставлення (Прокоф'єва, 2012).

Педагогічна практика є обов'язковою складовою навчального процесу в педагогічному університеті, передбачає професійну підготовку педагогічних кадрів та підвищення їхньої кваліфікації. Педагогічна практика забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання з їх практичною педагогічною діяльністю в умовах загальноосвітніх навчальних закладів, сприяє формуванню творчого відношення до педагогічної діяльності, визначає ступінь його практичної підготовки та рівень педагогічної майстерності. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і вдосконалення практичних навичок і умінь за відповідним напрямом підготовки та спеціальністю. Крім того, сприяє закріпленню психолого-педагогічних та методичних знань з дидактики, теорії виховання, загальної, вікової та педагогічної психології та інших фахових дисциплін.

Реалізуючи положення про проведення практик студентів вищих навчальних закладів України, пропонується система підготовки майбутніх вчителів зі спеціальності 014 Середня Освіта (трудове навчання та технології) для ОКР «бакалавр», яка передбачає наступні види практик: педагогічна практика молодшого спеціаліста та педагогічна практика бакалаврів.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм педагогічних практик забезпечують фахові кафедри вищого навчального закладу. Безпосередньо, загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті здійснює керівник практики.

Педагогічну практику молодшого спеціаліста пропонується проводити на II курсі у 3 семестрі. Така практика спрямована на ознайомлення зі специфікою майбутньої спеціальності, змістом і формами роботи на базі проходження практики та виконання конкретних завдань, передбачених навчальною програмою практики. Під час цієї практики студенти закріплюють знання, вміння і навички, отримані на лекційних та лабораторних заняттях фахових дисциплін.

Протягом практики студенти:

- вивчають діючий у школі навчальний план і навчальні програми з трудового навчання; тематичне і поурочне планування вчителів трудового навчання; здійснюють аналіз тем і розділів шкільної програми на період практики;
- відвідують всі уроки трудового навчання у 5–9-х класах, беруть активну участь в обговоренні відвіданих уроків, аналізують та складають схему аналізу уроку відповідно до зразка (див. рис.1);
- вивчають матеріально-технічну базу в школі, дидактичну оснащеність шкільних майстерень;
- дізнаються, яка позакласна робота зі спеціальності проводиться в школі, яким видам індивідуальної, групової та масової позакласної роботи надається перевага;
- ознайомлюються з класним журналом та його веденням, проводять бесіди з класом та окремими учнями.

СХЕМА АНАЛІЗУ УРОКУ №2

Клас: _____

Тема: _____

Мета: 1. _____

2. _____

3. _____

Тип уроку: _____

№ п/п	Об'єкт спостереження	Враження, висновки, пропозиції
1. Своєчасність підготовки до уроку		
1.1	Підготовка наочних посібників, їх доцільність, використання	
1.2	Творчий підхід у підготовці до уроку	
1.3	Педагогічний такт вчителя, його зовнішній вигляд, поведінка, емоційність, дикція, культура мови	
1.4	Робочий темп, вміння розподілити правильно час та своєчасно і організовано закінчити урок	
2. Форми і методи навчання		
2.1	Активізація пізнавальної діяльності	
2.2	Створення проблемних ситуацій на уроці	
2.3	Вміння викликати інтерес до теми	
2.4	Різноманітність методів навчання, їх відповідність дидактичним завданням	
2.5	Вміння працювати з колективом і надавати індивідуальну допомогу, здійснювати контроль за трудовою діяльністю учнів	
2.6	Оцінювання знань, умінь та навичок учнів	
2.7	Зв'язок з іншими предметами і навколишнім життям	
2.8	Профорієнтація учнів	
2.9	Науковість викладу матеріалу	
2.10	Самостійна, практична робота учнів на уроці, вчасне її проведення, застосування раціональних методів і прийомів, керівництво роботою учнів	
2.11	Система стимулювання пізнавальної діяльності	
2.12	Наступність у набутті знань, умінь та навичок	
3. Цінність уроку за змістом		
3.1	Наукова спрямованість навчальної роботи на уроці	
3.2	Виховна спрямованість змісту теоретичного матеріалу	
3.3	Висування на перший план актуальних проблем сучасності, їх оцінка	
3.4	Розкриття практичної значимості роботи	
3.5	Якість знань, умінь та навичок набутих на уроці	

Аналіз уроку склав студент групи _____ природничо-технологічний факультету

_____ (дата)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

*Рис.1 Один із зразків схеми аналізу уроку для
трудоого навчання*

Одне з невід'ємних завдань даної практики є ознайомити студентів з особливостями підготовки вчителів трудового навчання до педагогічної роботи, а саме:

- підготовка вчителя трудового навчання до навчального року;
- підготовка вчителя трудового навчання до навчального семестру;
- підготовка вчителя трудового навчання до вивчення нового розділу;
- підготовка вчителя трудового навчання до уроку та його аналізу;
- підготовка вчителя трудового навчання до гурткових занять.

У процесі проходження педагогічної практики студенти виконують завдання з педагогіки, психології та валеології на основі розроблених робочих програм практики відповідних кафедр згідно навчального плану факультету.

Крім того, така практика сприяє накопиченню і систематизації матеріалу, необхідного для написання доповідей, виконання лабораторних та практичних робіт.

Педагогічна практика бакалаврів проводиться на 4 курсі у 8 семестрі, яка є обов'язковою складовою навчального процесу в педагогічному університеті, оскільки вона передбачає практичну професійну підготовку в умовах наближених до педагогічної діяльності вчителя. Основна мета – поглиблення і закріплення теоретичних і практичних знань, одержаних студентами в університеті, та формуванні у них вмінь застосовувати ці знання у навчально-виховній роботі з учнями, вона включає всі види педагогічної діяльності вчителя у школі.

Основні завдання цієї практики:

1. Закріпити у студентів уміння і навички підготовки та проведення різних типів навчальних занять із застосуванням різноманітних методів і засобів навчання, а саме: розробка занять у відповідності з вимогами сучасної методики трудового виховання, профорієнтації, дидактики, теорії національного виховання; максимальне використання виховних можливостей цих занять, забезпечення їх розвиваючого характеру; творче

використання матеріалу підручника, навчальних посібників та довідників; педагогічне обґрунтоване використання наочності та технічних засобів навчання.

2. Удосконалити в студентів-практикантів уміння проведення спостережень, як одного з методів педагогічного дослідження, та аналізу навчально-виховної роботи з учнями як своїх товаришів, так і вчителів-предметників.

3. Систематизація та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок здійснення навчально-виховного процесу, оволодіння універсальними елементами педагогічної технології.

4. Оволодіння специфікою роботи вчителя трудового навчання, технології, креслення та інформатики, навичками застосування принципів дидактики в навчанні.

5. Розвиток навичок методично правильного та доцільного використання наявної матеріально-технічної бази.

6. Неухильне дотримання техніки безпеки та санітарно-гігієнічних норм роботи.

7. Розвиток у студентів інтересу до науково-дослідної роботи засвоєння методології проведення досліджень в області спеціальних і педагогічних наук, пошук активних методів навчання.

Студенти 4 курсу в процесі педагогічної практики повинні виконати такі *види робіт*: здійснювати тематичне та поурочне планування; готувати та проводити навчальні заняття різних типів; обґрунтовано вибирати та застосовувати форми і методи навчання під час викладання предмету, використовуючи різноманітні засоби навчання; проводити виховну роботу з учнями в урочний та позаурочний час; вивчати передовий досвід роботи кращих вчителів школи, необхідну наукову і методичну літературу, знайомитися з різними видами шкільної документації; допомагати школі в обладнанні навчальних кабінетів та поповненні їх дидактичними матеріалами; виконати завдання з педагогіки та психології.

Розробка навчальних занять та підготовка план-конспекту з трудового навчання – складний відповідальний етап роботи студента-практиканта. На цьому етапі йому необхідно:

- володіти науковими знаннями, що становлять зміст навчального заняття; тільки за такої умови його увага буде зосереджена на методиці проведення заняття, на активності та пізнавальній діяльності учнів, а не на тому, щоб щось самому не забути, в чомусь не помилитись;

- детально вивчити навчальну програму трудового навчання з метою з'ясування місця і значення навчального заняття серед інших занять по даній темі, визначити обсяг програмних вимог, що будуть реалізовані на уроці;

- встановити ключові поняття, що вперше формуватимуться на уроці, а також поняття, формування яких забезпечить подальший розвиток особистості;

- вивчити і проаналізувати матеріал заняття у шкільному підручнику, опрацювати методичну літературу по темі заняття, співставити його з рівнем підготовки та розвитку учнів, визначитись з типом уроку чи іншим видом заняття;

- визначити мету обраного уроку, продумати необхідне методичне забезпечення, методи і методичні прийоми, засоби навчання, дидактичні матеріали, міжпредметні зв'язки, форми організації навчальної діяльності школярів;

- підготувати матеріальне забезпечення уроку;

- написати поширений конспект заняття, в якому відобразити зміст і методи проведення кожного етапу уроку.

Під час проходження всіх видів практики студенти-практиканти суворо дотримуються правил техніки безпеки та протипожежної безпеки, які мають на меті дбати про особисту безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування в шкільних майстернях.

Щоб практика дійсно сприяла формуванню педагогічної майстерності студентів, зміст педагогічної практики, вимоги до студентів, форми і методи їх роботи узгоджуються між кафедрою і педагогічним колективом школи з обов'язковим виділенням творчих аспектів у діяльності студентів. Розроблено індивідуальні та групові завдання-рекомендації, які відображають, з одного боку, потенційні творчі можливості окремих практикантів, а з другого – завдання і специфіку окремих видів практики. Студентів направляють в школи, де працюють досвідчені вчителі трудового навчання з

педагогічним стажем не менше 3-х років, здатні вплинути на розвиток професійних можливостей студента. Результати педагогічної практики відображаються отриманням оцінки з усіх видів роботи, які відповідно до робочої програми практики ставляться перед студентом на початку практики.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Педагогічна практика у вищих навчальних закладах є не лише важливим засобом підготовки фахівців, майбутніх вчителів, а й провідним чинником саморозвитку, формування індивідуально-творчих можливостей у здійсненні педагогічної діяльності, підвищення рівня професійності та педагогічної майстерності.

Для підвищення рівня професійної практичної підготовки педагогів в умовах вищого навчального закладу необхідні подальші практичні розроблення для визначення проблем педагогічної практики студентів молодших курсів, методики створення ними творчих проектів, що сприяє активній діяльності, розвитку вміння системно і комплексно мислити, самостійно виявляти потреби в інформаційному забезпеченні діяльності, спрямованої на вдосконалення системи освіти.

Отже, педагогічна практика надає студентам, майбутнім фахівцям, можливість перевірити власний рівень теоретичної підготовленості з фахових дисциплін, закріпити вироблені вміння та перевести їх у автоматизовані навички, оцінити свої здібності стосовно професійної придатності та усвідомити потребу в пізнанні нового.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 376 с.
2. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук України: головний ред. В. Г. Кремень. К: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Калініна Л. В. Педагогічна практика: традиції та інновації. Вища освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Житомирська область. К.: Знання України, 2009. С.467-488.
4. Лук'янченко О. М. Організація педагогічної практики в різних типах педагогічних навчальних закладів України (друга

половина XIX – початок XX ст.): дис. ... канд. пед. наук.: 13.00.01. Х., 2004. 221 с.

5. Прокоф'єва М. Ю. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до навчання молодших школярів на засадах диференційованого підходу в умовах педагогічної практики. Матеріали II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Психолого-педагогічні засади діяльності вчителя: історія, теорія, практика. за ред. В. В. Кузьменка, Н. В. Слюсаренко, І. В. Воскової. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. 256 с.168-170

6. Сидоренко В. К. Актуальні проблеми підготовки вчителів трудового навчання та креслення в світлі реформування освіти в Україні. Трудова підготовка в закладах освіти. 2004. № 2. С. 41-44.

7. Тхоржевський Д. О. Методика трудового та професійного навчання: підручник. Частина І. Теорія трудового навчання. К.: РННЦ “ДІНІТ”, 2000. 248 с.

8. Ушинский К. Д. Человек как предмет воспитания педагогической антропологии. Избр. пед. соч.: В 2 т. Т. 1; под ред. А. И. Пискунова. М.: Недолок, 1974. С. 229–256.

9. Хомич Л. О. Сучасні види педагогічних практик. Шлях освіти. 1999. № 4. С. 48.

REFERENCES

1. Honcharenko, S. U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk*. [Ukrainian pedagogical dictionary] K.: Lybid. 376. [in Ukrainian].

2. *Entsyklopediia osvity* (2008). [Encyclopedia of education] Akad. ped. nauk Ukrainy: holovnyi red. V. H. Kremen. K: Yurinkom Inter. 1040. [in Ukrainian].

3. Kalinina, L. V. (2009). *Pedahohichna praktyka: tradytsii ta innovatsii* [Pedagogical practice: traditions and innovations] Vyshcha osvita i nauka Ukrainy: istoriia, sohodennia ta perspektyvy rozvytku. Zhytomyrska oblast. K. : Znannia Ukrainy. 467-488. [in Ukrainian].

4. Luk'ianchenko, O. M. (2004). *Orhanizatsiia pedahohichnoi praktyky v riznykh typakh pedahohichnykh navchalnykh zakladiv Ukrainy (druha polovyna XIX – pochatok KhKh st.)* [Organization

of pedagogical practice in different types of pedagogical educational institutions of Ukraine (second half of XIX – beginning of XX century.)] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.01. Kh. 221. [in Ukrainian].

5. Prokof'ieva, M. Yu. (2012). *Formuvannia hotovnosti maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv do navchannia molodshykh shkoliariv na zasadakh dyferentsiiovanoho pidkhodu v umovakh pedahohichnoi praktyky*. [Formation of readiness of the future primary school teacher to teach primary school pupils on the principles of a differentiated approach in the conditions of pedagogical practice.] Materialy II Vseukrainskoi naukovo-metodychnoi konferentsii «Psykhologo-pedahohichni zasady diialnosti vchytelia: istoriia, teoriia, praktyka. za red. V. V. Kuzmenka, N. V. Sliusarenko, I. V. Voskovoï. Kherson: KVNZ «Khersonska akademiia neperervnoi osvity». 256.168-170 [in Ukrainian].

6. Sydorenko, V. K. (2004). *Aktualni problemy pidhotovky vchyteliv trudovoho navchannia ta kreslennia v svitli reformuvannia osvity v Ukraini*. [Actual problems of training teachers of labor training and drawing in the light of education reform in Ukraine] *Trudova pidhotovka v zakladakh osvity*. 2. 41-44. [in Ukrainian].

7. Tkhorzhevskiy, D. O. (2000). *Metodyka trudovoho ta profesiinoho navchannia*: [Methods of labor and vocational training] pidruchnyk. Chastyna I. Teoriia trudovoho navchannia. K.: RNNTs «DINIT». 248. [in Ukrainian].

8. Ushynskiy, K. D. (1974). *Chelovek kak predmet vospytanyia pedahohycheskoi antropolohy*. [Man as a subject of education of pedagogical anthropology] *Yzbr. ped. soch.*: V 2 t. T. 1; pod red. A. Y. Pyskunova. M.: Nedolok, 1974. 229-256. [in Russian].

9. Khomych, L. O. (1999). *Suchasni vydy pedahohichnykh praktyk*. [Modern types of pedagogical practices] *Shliakh osvity*. 4. 48. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано основні організаційно-методичні та навчальні засади педагогічної практики у вищому закладі вищої освіти в системі професійного становлення майбутнього вчителя трудового навчання.

Зазначено, що ефективне проведення педпрактики залежить від належного рівня її організації та виконання всіх поставлених завдань студенту ЗВО. Обґрунтовано, що педагогічна практика виступає головним показником готовності студента до майбутньої професійної діяльності. Описано основні розділи програм педагогічної практики для студентів, які обрали майбутню професію – вчитель трудового навчання (на прикладі ОКР «бакалавр» ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г.Сковороди» спеціальність 014 Середня освіта (трудове навчання та технології)).

Висвітлено основні поняття практики, такі як «педагогічна майстерність», «педагогічна компетентність» та «педагогічна практика».

Професійна підготовка майбутнього вчителя повинна бути націлена на формування умінь самостійно вчитися, самовдосконалюватися, адже від нього чекають професіоналізму трудовій діяльності, відповідального та творчого ставлення до своєї праці. Саме в процесі практики виявляються суперечності між наявним необхідним запасом знань, що виступає рушійним чинником безперервної самоосвіти. Отже, педагогічна практика є важливою соціально-психологічною умовою і засобом професійно-практичної підготовки випускників вищих навчальних закладів. Організація педагогічної практики на всіх її етапах має бути спрямована на виконання державних вимог підготовки відповідно до спеціальності та кваліфікації, що отримується: безперервність, послідовність оволодіння студентами професійною діяльністю відповідно до програми практики, логічний взаємозв'язок і поєднання теоретичного і практичного навчання, наступність усіх етапів практик.

Зроблено висновки, що педагогічна практика дає можливість сформуванню в студента професійні вміння, навички приймати самостійні рішення на конкретній ділянці роботи в реальних умовах шляхом виконання різних обов'язків, розвивати творчі здібності та педагогічне мислення.

Пройшовши педагогічну практику, студент вищого навчального закладу наближається до педагогічної діяльності майстра освітянської справи, що проявляється в повсякденній

турботі про школярів, про рівень їх знань та вихованні кращих рис громадянина України.

Ключові слова: педагогічна практика, трудове навчання, професійна компетентність, підготовка студентів до трудової діяльності, студент-практикант.

АННОТАЦИЯ

В статье проанализированы основные организационно-методические и учебные основы педагогической практики в заведении высшего образования в системе профессионального становления будущего учителя трудового обучения.

Отмечено, что эффективное проведение педпрактики зависит от должного уровня организации практики и выполнения всех поставленных задач студенту ЗВО. Обосновано, что педагогическая практика выступает главным показателем готовности студента к будущей профессиональной деятельности. Описаны основные разделы программ педагогической практики для студентов, которые выбрали будущую профессию – учитель трудового обучения (на примере ОКУ «бакалавр» ГВУЗ «Переяслав-Хмельницький ГПУ им. Г Сковороды» специальность 014 Среднее образование (трудоустройство и технологии)).

Освещены основные понятия практики, такие как «педагогическое мастерство», «педагогическая компетентность» и «педагогическая практика».

Профессиональная подготовка будущего учителя должна быть нацелена на формирование умений самостоятельно учиться, самосовершенствоваться, ведь от него ждут профессионализма трудовой деятельности, ответственного творческого отношения к своему труду. Именно в процессе практики проявляются противоречия между имеющимся и необходимым запасом знаний, что выступает движущим фактором непрерывного самообразования. Итак, педагогическая практика является важным социально-психологическим условием и средством профессионально-практической подготовки выпускников высших учебных заведений. Организация педагогической практики на всех ее этапах должна быть направлена на

выполнение государственных требований подготовки согласно специальности и квалификации, что получается: непрерывность, последовательность овладения студентами профессиональной деятельностью в соответствии с программой практики, логическую взаимосвязь и сочетание теоретического и практического обучения, преемственность всех этапов практик.

Сделаны выводы, что педагогическая практика дает возможность сформировать у студента профессиональные умения, навыки принимать самостоятельные решения на конкретном участке работы в реальных условиях путем выполнения различных обязанностей, развивать творческие способности и педагогическое мышление.

Пройдя педагогическую практику, студент высшего учебного заведения приближается к педагогической деятельности мастера педагогического дела, что проявляется в повседневной заботе о школьниках, об уровне их знаний и воспитании лучших черт гражданина Украины.

Ключевые слова: педагогическая практика, трудовое обучение, профессиональная компетентность, подготовка студентов к трудовой деятельности, студент-практикант.

Надійшла до редакції: 11.01.2019 р.

Прийнята до друку: 29.01.2019 р.